

ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็น

ร่างข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ... ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน
(Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing
(TCAR PEL Part - FCL)) แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2)

สรุปสาระสำคัญ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้ออกข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 93 ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 107 ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) แก้ไขเพิ่มเติม ให้ไว้ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2568 ซึ่งสมควรต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมสอดคล้องตามข้อแก้ไขที่ 179 ของภาคผนวก 1 และบทแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ค.ศ. 1944 และสถานการณ์ปัจจุบัน

2. กฎหมายที่ให้อำนาจ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 ของข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 24 ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อ 17 ของข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 29 ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และพนักงานอำนวยความสะดวกการบิน และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3. สาระสำคัญของร่างประกาศ

(1) ใช้ชื่อข้อกำหนดว่า “ข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ... ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2” (ร่างข้อ 1)

(2) กำหนดให้ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างข้อ 2)

(3) กำหนดให้ยกเลิกข้อ 6 ของข้อกำหนดของ กพท. ฉบับที่ 93 ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อกำหนดของ กพท. ฉบับที่ 107 ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) แก้ไขเพิ่มเติม ให้ไว้ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2568 (ร่างข้อ 3)

ทั้งนี้ ร่างข้อกำหนดฯ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเนื้อหารายละเอียดที่กำหนดไว้ใน Cover Regulation to TCAR PEL – Personnel Licensing Part - FCL Issue 01 Revision 01 Date 14 February 2025 และ Thailand Civil Aviation Regulation - Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL) Issue 01 Revision 01 Date 14 February 2025 แนบท้ายข้อกำหนด กพท. ฉบับที่ 93ฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีการแก้ไขในสาระสำคัญดังนี้

(1) ร่าง Cover Regulation to TCAR PEL – Personnel Licensing Part – FCL Issue 02 Revision 00 Date DD MMM 2026 เป็นการแก้ไขในประเด็น ดังต่อไปนี้

1) การขยายกรอบเวลาเปลี่ยนผ่าน (Transition Period Extension) ให้สอดคล้องกับข้อกำหนด กพท. ฉบับที่ 124 ว่าด้วยการขอและการออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่และการบันทึกศักยภาพในใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ประกาศเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2569 โดยแก้ไขกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน Article 12 Theoretical Examination, Article 16 Transition of pilots' licences และ Article 20 Transition of pilots' examiners and instructors ให้สอดคล้องกับการขยายเวลาเทียบโอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่นักบินออกไปจนถึงวันที่ 23 ธันวาคม 2570

2) การผ่อนผันและบรรเทาผลกระทบต่อผู้ถือใบอนุญาตนักบินเดิม (Regulatory Relief & Transition Rules) ตาม Article 19 Multi-Crew Cooperation โดยเพิ่มเติมเงื่อนไขการยกเว้นเพื่อบรรเทาผลกระทบสำหรับกลุ่มนักบินที่ถือศักยภาพการบิน Type Rating MP เป็นศักยภาพอยู่แล้วก่อนวันที่ 31 มกราคม 2570 และไม่ได้ทำการเทียบโอนใบอนุญาตศักยภาพการบินดังกล่าว โดยให้ถือว่าผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร Multi-Crew Cooperation แล้ว และ Article 21 Transition for Theoretical knowledge examination เพิ่มเติมข้อ (4) เพื่อบรรเทาผลกระทบแก่กลุ่มนักบินพาณิชย์ตรี (CPL) ที่มี Type Rating อยู่แล้วและไม่ได้เปลี่ยนประเภทอากาศยาน ซึ่งประสงค์จะขอออกใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอก (ATPL) ให้สามารถเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรที่เทียบเท่า ATPL ได้ โดยยังคงต้องเข้ารับการทดสอบ ATPL Examination ตามเกณฑ์ปกติ

3) การปรับปรุงเงื่อนไขเวลาให้สอดคล้องกับสถานะอุตสาหกรรมการบินใน Article 17 Performance-based navigation instrument rating privileges – PBN ในการกำหนดหลักเกณฑ์และกรอบเวลาเปลี่ยนผ่านการถือสิทธิ์การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินแบบ PBN โดยอนุญาตให้นักบินที่ยังไม่มีสิทธิ์ PBN สามารถถือศักยภาพบิน IR (แบบสลักหลัง "IR") และปฏิบัติการบินในเส้นทางที่ไม่บังคับใช้ PBN ได้ชั่วคราว จนถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2573 และกำหนดให้หลังจากวันที่ 22 ธันวาคม 2573 เป็นต้นไป ผู้ถือศักยภาพการบิน IR ทั้งหมดจะต้องผ่านการฝึกอบรมและได้รับสิทธิ์ PBN เท่านั้น จึงจะสามารถใช้นำสิทธิ์ศักยภาพการบิน IR ต่อไปได้ และ Article 18 Advanced Upset prevention and recovery training – UPRT โดยกำหนดให้ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2573 เป็นต้นไป ผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร Class Rating หรือ Type Rating ในเครื่องบินตามประเภทที่กำหนด ต้องผ่านการฝึกอบรม Advanced UPRT ก่อนเริ่มการฝึกอบรมดังกล่าว และกำหนดให้ผู้เรียนหลักสูตร ATP Integrated หรือ MPL Integrated ต้องผ่านการฝึกอบรม Advanced UPRT เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรด้วย

(2) ร่าง Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part – FCL) Issue 02 Revision 00 Date DD MMM 2026 เป็นการแก้ไขในประเด็น ดังต่อไปนี้

1) การรองรับเทคโนโลยีและอากาศยานประเภทใหม่ (VTOL/VCA) โดยแก้ไขคำนิยามและศักยภาพการบินใหม่ (FCL.010 & Subpart L) เพิ่มคำนิยามอากาศยานประเภท Vertical take-off and landing (VTOL)-capable aircraft (VCA) รวมถึงคำนิยามที่เกี่ยวข้อง เช่น Route sector, Conditions, Observable behavior (OB) พร้อมทั้งเพิ่ม Subpart L เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การขอมีศักยภาพบิน (Type Rating) ตลอดจนคุณสมบัติของครูฝึก (Instructor) และผู้ตรวจประเมิน (Examiner) สำหรับ VCA โดยเฉพาะ และการรักษาสิทธิ์ทำการ (FCL.060) โดยเพิ่มหลักเกณฑ์ Recent experience ในการทำการบินกับอากาศยาน VCA เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล

2) การเพิ่มความยืดหยุ่นในการฝึกอบรมและลดภาระผู้ประกอบการโดยกำหนดให้การฝึก Differences Training (FCL.710 & FCL.725.A) สามารถดำเนินการได้โดยองค์กรตาม TCAR OPS Part ORO รวมถึงผู้ประกอบการที่ไม่มี AOC สำหรับอากาศยานบางรุ่นได้เอง เพื่อลดภาระการส่งนักบินไปฝึก

ที่สถาบันฝึกอบรมด้านการบินและแก้ปัญหาคาดแคลนช่องทางการฝึกอบรม การนับ Crediting ประสบการณ์ (FCL.235 & FCL.725) การกำหนดรายละเอียดการให้ Crediting ทั้ง Skill Test และชั่วโมงบินสำหรับผู้ถือใบอนุญาต LAPL(B) ไปเป็น BPL การให้นำชั่วโมงบินของผู้ถือ Flight Test Rating (FCL.820) มาใช้ขอ Type Rating ได้ การให้ Crediting ผู้ถือใบอนุญาต Sailplane (SFCL) ที่มีสิทธิ TMG สามารถขอ TMG Class Rating ได้ทันทีโดยไม่ต้องฝึกซ้ำซ้อน และการปรับหลักเกณฑ์ครูฝึกบิน IR (FCL.905.FI) โดยให้ครูฝึก (FI) ที่มีประสบการณ์ IFR สะสม 50 ชั่วโมงขึ้นไป สามารถสอนหลักสูตร IR ในเครื่องช่วยฝึกบินจำลอง (FSTD) หรือแบบ SPIC ได้ แม้คุณสมบัติเดิมจะไม่ครบ เพื่อแก้ปัญหาคาดแคลนครูฝึก

3) การปรับปรุงเกณฑ์การต่ออายุและการนับเวลาใบอนุญาต โดยการนับอายุ Class & Type Rating (FCL.020) หากยื่นต่ออายุล่วงหน้าไม่เกิน 90 วัน ให้นับอายุต่อจากวันหมดอายุเดิม และการขยายสิทธิการบินที่ศึกษาลงในใบอนุญาต (FCL.725) โดยปรับโครงสร้างแยก Type Rating และ Class Rating ชัดเจน พร้อมเพิ่มระบบการบินที่ Form of Operation (db) เพื่อติดตามคุณสมบัตินักบินได้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องแก้ไขใบอนุญาตนักบินทุกครั้ง

4) การปรับเกณฑ์เฉพาะสำหรับอากาศยานประเภทเฮลิคอปเตอร์และบอลูน (Appendix 3 & 6, FCL.735.H, FCL.740.H) โดยขยายประเภทเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้ในการฝึกและทดสอบ IR(H) ให้ครอบคลุมถึง VFR-certificated helicopter (ที่มีอุปกรณ์ตามกำหนด) นอกเหนือจาก IFR-certificated helicopter เพื่อสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของอุตสาหกรรมในไทย และเพิ่มทางเลือกหลักสูตรทฤษฎี ATPL(H) และปรับชื่อ/เนื้อหาหลักสูตร MCC ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน สำหรับบอลูน (FCL.810, FCL.910.FI, FCL.940.FI, FCL.1025) ให้ยกเว้นการถือ Night Rating สำหรับการบินผูกยึดแสดงบอลูน (Tethered Flight) ในเวลากลางคืน และเพิ่มสิทธิการสอน Tethered Flight ให้ครูฝึก FI(B) Restricted รวมถึงผ่อนปรนเกณฑ์ Revalidation ของครูฝึก FI(B) และผู้ตรวจประเมิน FE(B) ตามแนวทาง EASA BFCL ให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมบอลูนในไทยที่มีกิจกรรมน้อย

5) การจัดสรรขอบเขตสิทธิและการประเมินสมรรถนะ (TRI/SFI/Examiners) (FCL.910.TRI & FCL.935) โดยชี้แจงการขยายสิทธิ TRI ไปยัง variants อื่น และกำหนดให้การประเมิน Assessment of Competence สำหรับ TRI Restricted และ SFI ถือว่าเทียบเท่ากันเพื่อลดการประเมินซ้ำซ้อนและปรับลำดับอ้างอิงและภาคทฤษฎี (Appendix 1 & Appendix 9) หัวข้อการทดสอบใน Appendix 9 (3.4.1 - 3.4.15) และปรับเนื้อหา Crediting ภาคทฤษฎี CPL/ATPL/IR ใน Appendix 1 ให้ตรงตามมาตรฐาน EASA Aircrew

6) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนใบอนุญาตเดิม ขยายให้สามารถขอเทียบโอนศักยภาพการบินและสิทธิทำการทุกประเภทพร้อมกัน หรือขอเพิ่มเติมในภายหลังได้ โดยศักยภาพการบินที่ยังไม่ได้เทียบโอน จะไม่สามารถใช้สิทธิทำการบินได้จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และกำหนดชัดเจนว่า ผู้ที่ยื่นขอเทียบโอนศักยภาพการบินก่อนสิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ให้ใช้เกณฑ์ Revalidation แต่หากยื่นภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ให้ใช้เกณฑ์ Renewal

4. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

ตามแบบฟอร์มการแสดงความคิดเห็นต่อร่างข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ... ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบิน (Thailand Civil Aviation Regulation – Personnel Licensing Part Flight Crew Licensing (TCAR PEL Part - FCL)) แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2)

ทั้งนี้ สามารถส่งความคิดเห็นผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Leg_sl@caat.or.th
หรือผ่าน Link การรับฟังความคิดเห็น : <https://forms.cloud.microsoft/r/amLha07b9q>
ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2569 – 31 ตุลาคม 2569

QR CODE แบบฟอร์มการแสดงความคิดเห็น